

udelukkende har meent ham; havde jeg derimod sagt, at det var den Rigsdagsmand fra Ringkjøbing Amt, i hvis Anskuelse om denne Sag der synes at være foregaaet et mærkelig Ombyng fra den første Behandling indtil nu, (Hør!) ja, da kunde den ærede Rigsdagsmand have havt en større Grund til at formode, at det udelukkende var ham, jeg havde meent; men det har jeg jo slet ikke sagt.

Ammisbøll: Der er i Præmisserne til dette Lovforslag blandt Andet yttret, at det var meget vigtigt at bevare en uafhængig Gaardmandsklasse, og dette Diemed anseer jeg naturligvis ogsaa for meget vigtigt for Staten, men jeg troer ikke, at dette er ganske strengt gennemført, da man nemlig har frasødet de hidtil gjældende Bestemmelser i Forordningen af 3die December 1819 om at bevare et nogenlunde tilstrækkeligt Areal ved Bøndergaardene. Dette er i den nævnte Forordning angivet til 20 Edr. Land af Jord til Tart 24, ved hver Bøndergaards Udstykning, og man har nu i dets Sted sat 2 Edr. Hartkorn; 2 Edr. Hartkorn, mener jeg, vil i de fleste Tilfælde kun udgjøre Boelssteder, med mindre man vil tilføie en Bestemmelse om et Areal, f. Ex. af 40 Edr. Land til Dyrkning tjenlig Jord. Et Ændringsforslag i den Retning agtede jeg at fremkomme med til denne Behandling, men jeg har ikke kunnet finde tilstrækkelig Samstemning for at faae et saadant Forslag frem, og, da jeg anseer denne formeentlige Mangel i Loven, nemlig den, at Gaardmandsklassen, hvis Loven bliver gennemført i Praxis, vil nedsynke til en Boelsmandsklasse, som ikke vil kunne leve uden at arbejde, — om ogsaa frivilligt —, som et Slags Høvbønder for de større Eiendomsbesiddere, for at være af yderste Vigtighed, saa troer jeg ikke at burde stemme for Loven. En saadan Indskrænkning i Udstykningen, som jeg her har antydnet, vilde formeentlig ogsaa have været tilstrækkelig Modvægt mod den frie Sammenlægningsstilladelse, og jeg vilde, naar jeg kunde have faaet dette sat igjennem, ikke have havt Noget imod de 20 Edr. Hartkorn, som Mange have Noget at indvende imod, men jeg troer, som sagt, netop fordi den frie Gaardmandsklasse ikke vil kunne bevares ved denne Lovs fuldstændige Gjennemførelse

uden saadan Indskrænkning, ikke at burde stemme for Loven.

Oppermann: Af de mange Betænkkeligheder, der ere yttrede mod Loven, skal jeg her kun berøre dem, der angaae Udstykningsforholdet. Forsaavidt der i saa Henseende har været yttret Frygt for, at Gaardenes Antal skulde forringes i al for høi Grad ved tiltagende Udstykninger, maa jeg bemærke, at der ikke kan vaarvise noget Tegn til, at Gaardenes Antal, eller idetmindste det Quantum Hartkorn, der ligger til Gaardbrugene, derved skulde væsentligt forrykkes, thi, naar vi betragte hele Landet, saa finde vi, at der i de enkelte Amter i Landet er meget liden Forskjel paa den Andeel af Hartkornet, som ligger til de egentlige Gaardbrug, og denne Forskjel er ganske uafhængig af, om Amtet hører til dem, der forholdsvis have meest Selveiendom, eller til dem, der forholdsvis have mindst Selveiendom. Den Betænkkelighed, jeg har ved Loven, er nærmest den, at den sætter Skranke, som jeg ikke troer ere nødvendige. Jeg troer ikke, det er nødvendigt, udtrykkeligt at give Lovbestemmelser for at fremme Jordbrug af en vis Størrelse, og derfor havde jeg hellere seet, at Bestemmelsen om Udstykning af Jordbrug, der ere imellem 1 og 2 Edr. Hartkorn, var bortfalden. Sammenlægningsbestemmelsen, der indskrænker Sammenlægningen til 12 Edr. Hartkorn, men giver Udsigt til Bevillinger indtil 20 Edr. Hartkorn, anseer jeg for mindre væsentlig, da Sammenlægningerne dog vist meget sjældent ogsaa uden denne Bestemmelse ville gaae ud over de 12 Edr. Hartkorn. Jeg har derfor ikke i disse Betænkkeligheder kunnet finde nogen tilstrækkelig Grund til at stemme mod Loven.

Naben: Jeg kan ikke nægte, at de Discussioner, som paa de forskjellige Stadier af denne Sag have fundet Sted her, ingenlunde have bragt mig til at fravige den Mening, som jeg første Gang yttrede, nemlig, at Staten aldeles ikke burde indlade sig paa at eftersee, hvorledes private Folk behandle deres Formue, at Staten ikke bør constituere sig selv som Overformynder; det smager høiligt af de Tider, hvor, som man kan see af Lovgivningen, Staten bestemte, hvormeget Folk maatte spise og drikke, og hvad de maatte have paa